

"Olen löytänyt ammatillista kultaa" – mentorointimatkakertomus

Mentoroitavana informaattikko Erika Kallinen, Kangasalan kaupunginkirjasto

Mentorina kirjastovirkailija Lauri Livistö, Kuopion kaupunginkirjasto

Kuopion, Porvoon, Rovaniemen, Tampereen, Turun ja Vaasan AKE-kirjastot järjestivät yhteistyössä kirjastoalan työntekijöille suunnatun Veturi-mentorointiohjelman toukokuusta marraskuuhun 2025. Ohjelman keskeisiin teemoihin kuuluivat ratkaisukeskeinen ja valmentava työote, omien voimavarojen ja tiimin yhteistyön vahvistaminen.

Erika ja Lauri menivät vuoroin vaihtoon tutustumaan kirjaston arkeen Kangasalle ja Kuopioon. Samalla teimme yhteisen tutustumisretken Tampereen pääkirjasto Metsoon. Mentoroinnin aikana vaihdettiin tiiviisti ajatuksia ja näkemyksiä omasta työstä. Matkakertomusten lisäksi blogin lopussa pureudutaan mentoroinnin tuomaan oppimiskokemukseen ja työminän selkeytymiseen.

Tutustuminen Tampereen pääkirjasto Metsoon

Laurin matkasta Kuopiosta Tampereelle ei jännitystä puutu. Onneksi Tampereen pään ymmärtäväinen iltavuoro joustaa sovitun tapaamisen ajankohdasta, sillä Laurin matka katkeaa Pieksämäellä. Korvaavien bussiyhteyksien kyltti löytyy laminoituna Pieksämäen asemalta. "Onko poikkeustilanteita niin usein, että kylttikin pitää laminoida?", tuumaa Lauri. Korvaava bussi jonnekin saapuu nopeasti, mutta Tampereesta ei puhuta mitään. Vasta kahdelta henkilöltä varmistelun jälkeen selviää, että tällä bussilla pääsee yhden vaihdon kautta Tampereelle. No, bussi on siisti ja ilmastointi pelaa, jos hyviä puolia miettii.

Erika odottaa jännityksellä Stockalla, miten Laurin käy. Onneksi kahvilassa saa ottaa santsikupin kahvia. Tekstari Laurilta helpottaa - liikkeellä ollaan. Lähes pari tuntia myöhässä suuntaamme vauhdilla ratikalla Tampereen pääkirjastoon Metsoon.

Tapaamme ensin lasten kirjastopalvelujen päällikön Marjo Mannilan. Tutustumme tiloihin ja saamme monipuolisen esittelyn lasten- ja nuortenosaston toiminnasta. Lapsille on vaikka mitä kivaa. Äänikirjojen kuuntelu lastenosaston nojatuoleilla ja avara pelitila. Teatteria ja elokuvia. Jostain kuuluu kissan nau'untaa ja selviää, että lapsille on omat räätälöidyt näkymät palautusautomaatilla. Nuorten oman alueen pöydät ovat täpötäynnä ja osastolla vallitsee rento puheensorina.

Seuraavaksi suuntaamme musiikkiosastolle toiseen tapaamiseen, jossa meidät vastaanottaa tietopalvelusihteeri Outi Matikainen. Osastolla on perinteisen musiikkiosaston toiminnan lisäksi soittuhuoneita ja kaupunkiverstas. Lehtisali on aivan musiikkiosaston vieressä, mutta elää sopusoinnussa sen kanssa. Lauri kiinnittää huomiota erityisesti toiseen soittuhuoneista, Soundiin: miten pieneen tilaan sellainen bänditila voidaankaan mahduttaa! Kompakti tila näyttää näppärältä, mutta sen soittomukavuus jää mietityttämään. Kahden lasiseinän välissä on pieni tyhjä tila parantamassa äänieristystä.

Kaupunkiverstaalla on pari käyttäjää paikalla ilta-aikaan, ja he tietävät mitä etsivät ja tekevät. Taas huomio kiinnittyy siihen, miten lopulta melko pieneen tilaan on mahdutettu vaikka mitä. Mies tulostaa jotain tiedotteita mediatyöpisteen koneella, jonka graafisen suunnittelun vaihtoehdot ovat ilmeisen hyvät. Tilassa on sijoitettuna pinssikone, tekstiilipainatusta ja suurkuvatulostin, jollainen on viimeksi nähty Oodissa.

Pääkirjasto tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia asiakkaille ja sijaitsee keskeisellä, eläväisellä paikalla. On hauska nähdä kirjaston ikkunasta näkymä läheisen puistokahvilan terassilla istuvista ihmisistä.

Erika ihastelee musiikkiosaston lainattavien soittimien runsasta valikoimaa, melkein kaksikymmentä eri soitinta ja kaikki liikkuvat säännöllisesti lainaan. Tapahtumia on moneen musamakuun ja osasto taipuu hienosti konserttitilaksi. Pääkirjastossa on runsas vinylivalikoima ja on upeaa, kuinka harrastamisen ympärille ovat syntyneet myös Vinyl-ilta -tapahtumat.

Vauhdikkaasta vierailusta Tampereen Metsoon jäi paljon siistejä juttuja takaraivoon tuomaan ideoita omaan työhön ja miten tilojen neliöistä voi ottaa kaiken ilon ja hyödyn irti.

Ja ne 'Kirjasto on PUNK' -tarrat, magein tarradesign ikinä, mutta valitettavasti olivat päässeet loppumaan... P.S. Saa siis lähettää postitse allekirjoittaneille!

Laurin reissu Kangasalle

Bussimatka Tampereen keskustasta Kangasalle kestää noin 40 minuuttia, ja saavun kompaktille keskusaukiolle. Kirjastotalo on heti aukion reunalla, kuten on myös sen yhteydessä oleva Kangasala-talo. Näissä rakennuksissa yhdistyy monipuolisesti kulttuurillinen ja hallinnollinen puoli. Kirjaston monipuolisten tilojen ja palvelujen lisäksi Kangasala-talossa kokoontuu sekä kaupunginvaltuusto että -hallitus, ja talo täydentää tarjontaa asukkaille toimimalla monipuolisena kulttuurikeskuksena. Talossa on taidemuseon ja erillisen näyttelytilan lisäksi monitoimisali, joka soveltuu konsertteihin ja teatteri- sekä elokuvaesityksiin. Mainoksista huomaan, että tarjontaa myös on kiitettävästi. Läheinen etäisyys Tampereelle tekee erinäisten kulttuurivierailujen järjestämisen molemmille tahoille helpoksi. Samalla kulttuurikeskus ottaa sitä tarvetta pois kirjastolta, joka kuitenkin asiakkaan kannalta ei ole merkityksellistä mikä tahansa järjestää.

Henkilökohtaisesti pidän tällaisesta useiden palvelujen läheisyydestä. Ja muutenkin Kangasalan pääkirjasto viehättää minua. Kirjaston laajennusosa on rakennuksena moderni, vain 15 vuotta vanha, ja täysin subjektiivisesti kirjaston mittasuhteet ovat todella miellyttävät. Se onnistuu olemaan samaan aikaan sopivan suuri ja sopivan pieni. Se on sopivan suuri, sillä sinne mahtuu kahvilan lisäksi monipuolisesti erilaisia osastoja ja tiloja, mutta samalla se ei ole liian iso, vaan säilyttää kotoisan ja viihtyisän tunnelman.

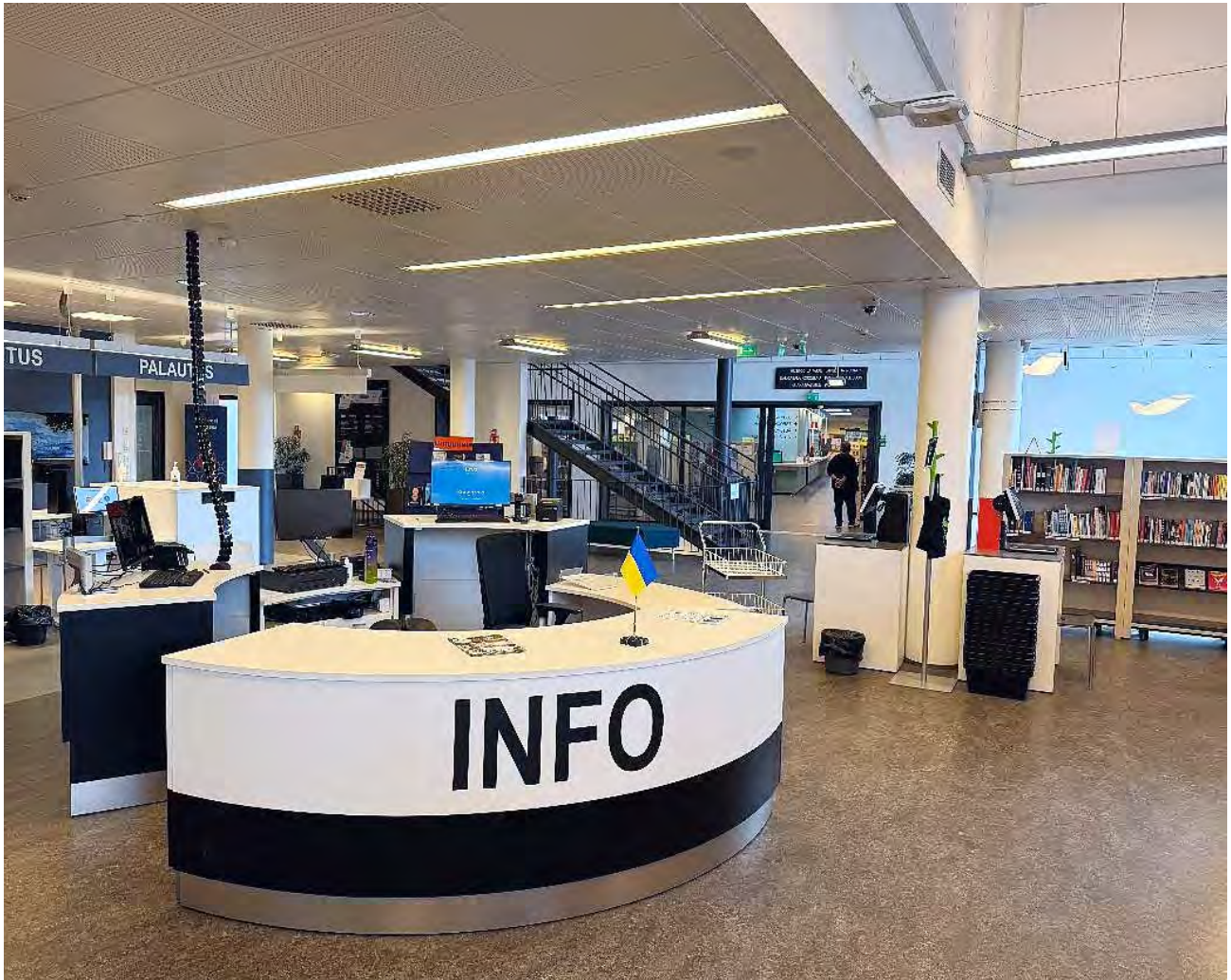

Alakerran kahvilassa tuoksuu kanelipulla, mutta nousemme yläkertaan henkilökunnan tiloihin, jossa tapaamamuvuorossa olevat aamukahvin merkeissä. Pienen taukotilan erikoisuus on lähes samankokoinen lasitettu parveke(!!!). Pehmeillä sohvilla mukavassa syysilmassa nautittu kahvi maistuu aivan selkeästi paremmalta kuin sisätiloissa. Lisäksi henkilökunnalla on talon toisessa ja kolmannessa kerroksessa monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset työtilat. Ihailen niitäkin.

Kirjaston tilat sijaitsevat toisessa kerroksessa, jonne saavutaan rappusia pitkin talon pullantuoksuista alaulasta. Huomion kiinnittää saavuttaessa upea, korkea, valoisa tila, etualalle sijoitetut palautusautomaatit ja infotiski. Tilan takaseinällä, hyllyjen yläpuolella on taideteos – ja minkälainen taideteos se onkaan! Seinää koristaa Anssi Kasitonin tietä pitkin kaartava auto! Tienpätkä on useita metrejä pitkä ja auto on aidonkokoinen. Jarruvalot loistavat punaisina led-valoina. Ensimmäinen ajatus on, että eihän tuo... mutta lähes samalla sekunnilla mieleni muuttuu, teoksen ristiriita tilan kanssa muuttuu harmoniaksi, ja teos on aivan huikea veto kirjastolta! Täydelliseksi sen tekisi, että auto kaahaisi jännärihyllyn päällä, mutta nyt se kulkee tietokirjojen yllä. Silti, aivan loistava!

Kirjastosta näkee, että siihen on käytetty rahaa. Yleisten kirjastotilojen lisäksi asiakkaille on varattavissa erilaisia tiloja. Kokoustilassa istuukin juuri asiakas, joka kehuu sitä hyväksi, ja hän käyttää sitä mm. asiakastapaamisiin. Digitointitilassa on monipuoliset välineet, ja etäpiste, josta voi ottaa yhteyden Kelan asiakaspalveluun videopuheluna. On erillinen luokahuoneen kokoinen monitoimitila omine älytelevisioineen, jossa järjestetään mm. runoiltoja. On pelitila Pikseli uusine pelikonsoleineen, ja tietenkin satuhuone, Satumetsä.

Täällä olisi kiva olla töissä, tuumaan tilaa kiertäessäni yhä uudelleen ja uudelleen. On mielenkiintoista huomata miten paljon kokemus tilasta minuun vaikuttaakaan. Kaikki on juuri "oikean" kokoista.

Päivän aikana ehdin kaikkien tilojen lisäksi tutustua myös henkilökuntaan ja keskustelemme mm. lastenosaston toiminnasta sen vastaavan, kirjastonhoitaja Annika Pihlajan kanssa.

Käydessämme kulttuuritalossa lounaalla saan tietää pihan toisella puolella olevan paikallisen nuorisotilan. Jälleen yksi palvelu, joka on lähellä toisia. Tämä on mainiota!

Muistan ihastuneeni tähän ideaan palveluiden läheisyydestä Espoon pääkirjastossa Sellossa, jossa kirjastorakennuksen alakerrassa oli sekä kaupungin palvelupiste ja ainakin maahanmuuttopalvelut. Ison Omenan kirjastossa Neuvolan odotustila yhdistyy kirjaston lastenosastoon. Kuntalaisen kannalta nämä ovat hyviä, elämää helpottavia ratkaisuja, kun palvelut ovat toistensa lähellä. Eihän kuntalainen välitä, eikä hänen tarvitsisikaan välittää palvelun takana olevasta organisaatiosta ja sen byrokratiasta. Kuntalaisen kannalta matalat byrokraattiset rajat ovat toimivammat. Ja kaikki organisaatiot pyrkivät lopulta samaan: palvelemaan kuntalaista. Eikö se lopulta, tiivistettynä ole niiden kaikkien tärkein tehtävä? Eivätkö palvelut ole kuntalaisia varten?

Näiden ajatusten kanssa hyppään bussilla takaisin kohti Tampereen keskustaa, ja sieltä junalla takaisin Kuopioon.

P.S. Myös paluumatkalla liikenne oli pari tuntia myöhässä. D:

Erikan reissu Kuopioon

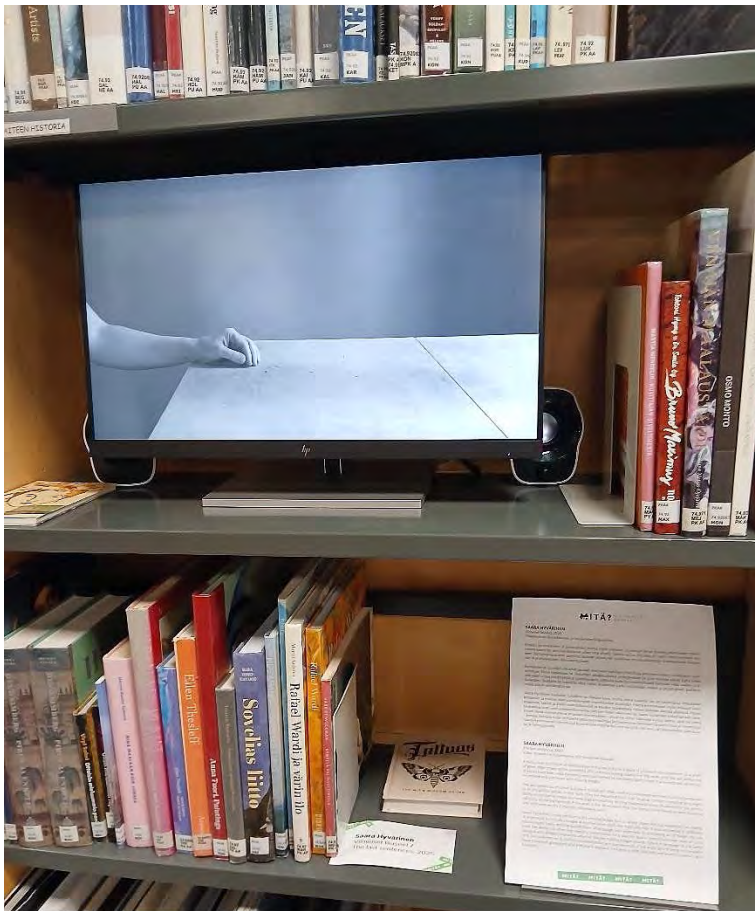
Puijonlaakson lähikirjaston sydän sykkii eloa ja iloa

Lokakuisena perjantaiamuna suuntasimme Laurin kanssa yhdessä kaupunkibussilla Puijonlaakson lähikirjastoon. Kirjastolle on helppo saapua julkisilla. Ensitöikseni ihastelin, kuinka mielettömästi parkkitilaa kirjaston asiakkaille on tarjolla. Kirjasto sijaitsee paikallisessa ostoskeskuksessa, josta löytyvät kaikki palvelut läheltä. Ei ihmeikään, että Puijonlaakson kirjasto on noussut vilkkaimmaksi lähikirjastoksi, jossa varauksia tehdään paljon ja aineisto liikkuu. Ihastuttava lämpöä hehkuva punatiilirakennus kutsuu asiakkaat asioimaan ja viihtymään.

Aamupäiväksi oli luvassa monenmoista ohjelmaa, sillä perjantai on kirjaston aktiivisin tapahtumapäivä. Klo 10 aamun avasi kitarataiteilija Mikko Sirolan säväyttävä Klassinen kitarakonsertti, johon oli kutsuttu myös koululuokka kuuntelemaan. Lähikirjaston tila muokkautuu hienosti esitystilaksi. Mikko Sirola laittoi heti soitoksi ja ensimmäisen kappaleen jälkeen vasta kertoi, kuka on ja mikä on konsertin idea. Mainio keino saada lapset kiinnostumaan ja keskittymään esitykseen! Lisäksi järjestettiin askartelutoimintaa ikäihmisille ja lapsille asukastoiminnan työntekijän vetämänä. Oli mukava päästä juttelemaan henkilökunnan kanssa rennosti aamukahvien lomassa ja jakaa kirjastokokemuksia myös kahden reippaan opiskelijan kanssa.

Lauri esitteli kirjaston tiloja kattavasti ja kuiskutelimme kirjaston hyllyjen välissä konsertin aikana (anteeksi). Mieleepi jäi tilaa elävöittävä videotaideteos, joka on sijoitettu kirjaston hyllyyn – teoksen äänet on kohdistettu niin, etteivät ne kuulu läheiseen lehtien lukutilaan vaan suoraan teoksen edessä seisovalle. Taide sulautuu vaikuttavasti kirjastoaineiston lomaan ja asiakas törmää siihen ihan vahingossa, saaden lisäarvoa käynnilleen ja uusia elämyksiä.

Itselle kiva löytö oli myös kirjanmerkit, joilla lukija voi jättää yhden sanan palautteen lukemastaan teoksesta laittamalla merkin palautetun aineiston väliin. Usein asiakkaat miettivätkin, mitä teoksesta ollaan mieltä (sekä henkilökunnan että asiakkaiden näkökulmasta), joten merkki voi ohjata tarttumaan teokseen.

Lasten ja nuorten puolella on hienosti huomioitu monikielisyys – aineistoa on tarjolla useilla eri kielillä - isosta englanninkielisestä kokoelmasta muihin eurooppalaisiin kieliin saakka. Hankintaan on todella satsattu monikielisten asiakkaiden toiveet huomioiden ja kokoelmaan on saatu myös Monikielisen kirjaston aineistoa lainattavaksi. Tilaa muokattiin kutsuvammaksi nuorille - isompi hengailualue ja mukava sohva käännettynä kohti valoisaa ikkunaa. Nuoret saavat olla kirjastossa omassa rauhassaan, heille on oma tietokonepiste ja sen lähellä ikkunalaudalla ja hyllyissä on tarjolla kiinnostavaa uutta aineistoa. Mikä parasta, kirjastossa saa syödä, juoda ja tulla käymään juuri sellaisena kuin on! Ilmapiiri on avoin, rento, luottava ja arvostava. Nuoret ottavat aktiivisesti kontaktia henkilökuntaan, mikä on merkki erittäin onnistuneesta asiakaspalvelusta ja siitä että nuorten ääntä todella kuunnellaan ja heidät huomioidaan.

Henkilökunnan työtila ja herttainen taukotila on kompakti - tilaa ei juuri ole esimerkiksi yksityiseen etäpalaverin pitämiseen, ellei mene pakosalle. Positiivista on, että henkilökunnalla vallitsee hyvä yhteishenki, huumori ja tekemisen meininki, mikä kantaa todella pitkälle.

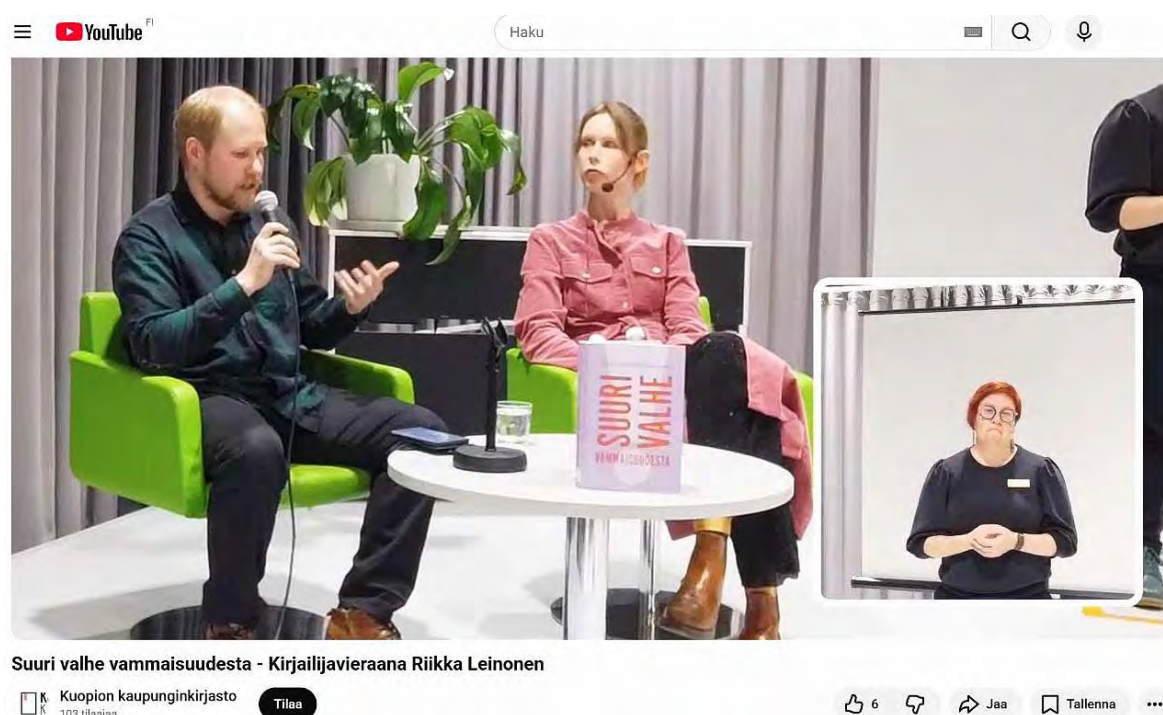
Käynnistä Puijonlaaksoon jäi tosi kotoisa fiilis ja juteltavaa olisi riittänyt vaikka kuinka! Olisi ollut ihana poiketa kulman takana olevassa leipomossa, mutta ensi kerralla sitten.

Kuopion pääkirjasto on tiedon, taidon ja tapahtumien keskittymä

Iltapäivälle oli varattu runsaasti aikaa vierailulle Kuopion pääkirjastoon. Heti ensimmäisenä pääsin korvapuustipäivän kunniaksi korvapuustille ja tutustumaan pääkirjaston AKElaisiin ja heidän työtilaansa. Oli mahtavaa kuulla, mitä kaikkea Savon AKE tekee kirjastolaisten

osaamisen ja kirjastoasioiden edistämiseksi. Painimme samojen kysymysten kanssa alueesta riippumatta ja onkin virkistävää vaihtaa ajatuksia ja näkemyksiä sekä kuulla paikallisesta koulutustarjonnasta. Sain käynnistä mukaani uunituoreen [Osaamisen poluille -oppaan](#), joka on laadittu yhteistyönä Joensuun, Kuopion, Rovaniemen ja Vaasan AKE-toimijoiden kesken. Upeaa työtä! Kiitos keskusteluista ja esittelystä: asiakas- ja kokoelmapäällikkö Johanna Vuorinne ja AKElaiset Ulla Ritvanen ja Heli Muhonen, sekä myös Anniina Tikkanen, Riikkamaria Korhonen ja tiedottaja Sofia Pesonen.

Pääkirjaston kierroksella oli vaikka mitä nähtävää ja kuultavaa. Pääsin näkemään hienot tapahtumatilat (ylälava, luentosali) ja tilatekniikan, joka mahdollistaa näyttävän striimauksen useammasta kuvakulmasta. Tämä kaikki vaatiikin aikamoista perehtyneisyyttä ja ammattitaitoa, jotta striimit hoituvat luontevasti. Ihailtavaa!

Kirjailijavieras Riikka Leinosen (toinen Suuri valhe vammaisuudesta -kirjan kirjoittajista) haastattelutilaisuuteen järjestettiin myös viittomakielinen tulkkauk, mikä on upea panostus kirjastolta yhdenvertaisuuden eteen. Kuopion 250-vuotisjuhlavuosi on näkynyt runsaana tapahtumatarjontana ja erityisesti huomioni kiinnitti huikea lukupiiritarjonnan määrä sekä pääkirjastossa että lähikirjastoissa.

Pääkirjaston aikuistenosastolla on asiakkaiden omatoimiseen käyttöön myös kaupunkiverstas, jossa on maksutta käytettävissä 3d-tulostin, ompelukone, saumuri ja kaavalabra. Kirjastossa on myös paljon tilaa kokouksiin ja muuhun työskentelyyn.

Lasten ja nuorten osasto on ihanan tilava ja se on jaettu mukaviin soppiin ja alueisiin (taaperoiden oma tila, lasten lava, nepsynurkkaus, lukusopet ym.). Pelaajan sydäntä lämmitti, että pelialue on heti sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä. Pelit on aseteltu kutsuvasti hyllyyn. Muutenkin aineiston esillepanoon on todella satsattu, kivoja olivat mm. nuortenosaston hyllyjen välistä pilkottavat lappuset, joissa oli viestejä lukijoille, tällainen kohdennettu viestintä tehoaa takuulla nuoriin ja herättää myös ohikulkijoiden kiinnostuksen.

Osastolla on huomioitu myös luova yhdessä tekeminen ja oppiminen. Pääsimme tutustumaan tilaan, jossa on koodauksen opetukseen tarkoitetut Beebot-lattiarobotit. Kuopio Pelaa 2025 - pelitapahtuman tiimoilta pöydillä oli testattava peli, jossa ideana oli mennä oikean hahmon luo Beebot-robotilla. Robotit ovatkin ilmeisen suosittuja ja kannustavat kokeilemaan koodausta leikkisällä otteella.

Kiitos kattavasta kierroksesta lastenosastolla informaatikko Raija Savinainen sekä ihanat lasten ja nuortenosaston työntekijät! <3

Lopuksi kiersin vielä lehtisalin läpi ja nuorten pajatöistä koostuvan näyttelyn. Päivä oli täyteläinen ja vilkkaasta pääkirjastosta jäi erinomainen vaikutelma – kirjastossa on tarjolla upeita mahdollisuuksia harrastaa ja viettää aikaa, runsaista kokoelmista puhumattakaan.

Palaset lokahtelevat paikoilleen, Erikan ajatuksia

Mentorointimatka oli myös matka oman työminän selkiyttämiseen. Se oli hyppy jonnekin tuntemattomaan ja uuteen, mutta samalla tuttuja asioiden lokahtelemista oikeille paikoilleen, esimerkiksi: 'miksei näin ole aiemmin tehty?' tai heräämisiä, että 'sen voi tehdä myös näin...'. Olen tuore työntekijä Kangasalan kirjastossa ja mentorointiohjelmaan osallistuminen heti työn alkuun rohkaisi ja tuki myös uuden työnkuvan haltuunottoa ja miten tiloja ja palveluita voisi kehittää jatkossa. On hyvä poiketa hieman kauempana nähdäkseen lähelle.

Oli hämmentävää, kuinka samalla aaltopituudella mentorini Laurin kanssa olemme. Työelämässämme olemme tehneet jo vaikka mitä ja meissä vallitsee yhä syvä uteliaisuus kokeilla uusia asioita. Se vie meitä eteenpäin, mutta on osattava myös löytää kiinnekohtia esim. tähän haluan panostaa jatkossa, koska..., tämän kehittäminen edistää asiakaskokemusta tai tuo tilaa uudentalaiselle luovuudelle, sillä... On hyvä pysähtyä ja kysyä itseltään syvimpiä kysymyksiä, kuten mitä, miksi ja miten. Kaikessa kehittämisinnossakin on syytä muistaa nauttia pienistä hyvistä työasioista, jotka tapahtuvat tässä ja nyt - ne auttavat myös jaksamaan ja innostavat. Mentoroinnin aikana tuli myös hyviä vinkkejä kiireen, sälän ja aikasyöppöjen selättämiseen. Tämän asian kanssa painii moni työelämässä.

Ajatustenvaihto koko mentorointijakson aikana oli hedelmällistä, erilaiset näkökulmat ja toimintatavat jäivät kolkuttelemaan alitajuntaan. Vierailut kirjastoissa antoivat paljon ja toivat uusia kohtaamisia. Olemme erilaisia, mutta niin samanlaisia. Mentorointi innosti laittamaan omalla työpaikalla kädet saveen, kannusti itsetutkiskeluun ja muovaamaan työstä omanlaista, unohtamatta yhteistyön merkitystä.

Ammatillisen kullan löytäminen, eli Laurin filosofinen essee

Olen luonteeltani filosofinen pohdiskelija, ja olen aina halunnut tehdä merkityksellistä työtä. Mieluummin työtä, jolla on merkitys kuin kova palkka ilman merkitystä. Näin muistan ajatelleeni suunnilleen aina. Sitä on ollut yllättävän vaikea löytää. Kaipaani arvojen esiintuontia, niiden mukaan toimimista, sillä kirjasto ei ole tyhjä arvoista. Sen hengessä ja laissa on tietty arvolataus. Tilastot ja abstraktio eivät minua liikuta. On ollut yllättävän vaikea löytää sitä mikä todella työssä koskettaisi, ja olen ollut vuosia jalka ovesta ulkona, mutta en ole löytänyt sitä parempaa paikkaa, jossa kokisin, että teen juuri sitä mitä on tarkoitus. Mutta se, miten suuri asia merkityksellisyyden löytäminen on, tuli lopulta minulle yllätyksenä.

Samalla kun tämä merkityksellisyys minulle avautui, niin ymmärsin, että olen etsinyt sen korviketta sieltä sun täältä. Esimerkiksi työurani aikana olen tehnyt hyvin monenkirjavasti monenlaisia asioita ja keksinyt mielelläni uusiakin asioita. Ne eivät kuitenkaan ole antaneet sitä mitä etsin - merkitystä. Vaikka saa jossain asioissa onnistumisen kokemuksia, tai on jossain hyvä, niin se ei välttämättä kosketa meitä sisimmässämme. Se ei välttämättä ole arvojamme täysin vastaavaa, tai ole oikeista syistä tehty, vaan on tehty arvostuksen tai kiitoksen tai muun ulkoisen asian tavoittelemisen takia. Silloin se on kuin pimeään mökkiin säkillä kannettua päivänvaloa. Merkitys vaikuttaisi toimivan. Olen seurannut sellaista punaista lankaa, monen muun ajatuksen liittyessä siihen, että meillä kaikilla on jotain hyvää annettavana. Se saattaa olla kykyjä tai tapa tehdä asioita, tai kohdata ihmisiä, mitä onkaan. Pelkkä oman jutun löytäminen ei riitä. Jos etsimme omaa juttua, se on vasta ensimmäinen askel, ja se ei tule tekemään meistä onnellisia. Kun valjastamme tämän oman jutun, ja käytämme kykyämme ja/tai ominaisuuttamme muiden hyväksi, niin siinä on resepti merkityksellisyyteen - joka on tavallaan syvää onnellisuutta, mutta silti jotain syvempää. Onnellisuus on niin abstrakti sana. Merkityksellisyys on suhteessa johonkin keitä olemme. Sen ei tarvitse olla työelämässä, se voi olla harrastuksessa, vapaaehtoistyössä, missä vain. Voi olla vaikka se ihminen, joka kokee hyväksi ja oikeaksi, että on kaikkia kohtaan ystävällinen, vaikka se ei aina huvittaisikaan. Ja olisi valinnut vaikka tämän tavan vaikuttaakseen maailmaan.

Nyt vuosien jälkeen sekä sattuman, asioiden tapahtuessa yhtä aikaa, kun olen mukana mentorointiohjelmassa nämä asiat ja ymmärrys kohtaavat ja syvä merkityksellisyyden kokemus syntyy minussa.

Olen aina halunnut tehdä töitä lasten kanssa, ja tämä teema on kulkenut mukana kirjastourani aikana, vaikka olen välillä tehnyt kaikkea aivan muuta – etsien merkityksen korvikkeita, koska en löytänyt aitoa merkityksellisyyttä. Kaiken muun ohessa olen jokseenkin puolitietaisesti edistänyt sitä asiaa, joka on tähän johtanut. Olen tehnyt perinteistä lastenkirjastotyötä, mutta olen aina pitänyt lasten puolia, esim. että lapsilla on täysi oikeus olla kirjastossa – laki ei erittele asiakkaita iän perusteella eri ryhmiin. Olen edistänyt turvallisen tilan luontia lapsille, ja pyrkinyt heitä aina huomioimaan.

Kun saavuin nykyiseen työpisteeseeni, lapset eivät viettäneet aikaa kirjastossa, vaikka koulu on aivan vieressä, ja ihmettelin sitä vuosia. Jokusen vuoden sitä ihmeteltyäni, tajusin, että voisin itse tehdä asialle jotain. Jokaisen luokkavierailun yhteydessä kerroin opettajille ja luokille, että kirjastoon saa tulla myös viettämään aikaa.

Tätä toistin vuosia pitäen tätä tärkeänä asiana, ja samalla mietin, että entä jos olenkin täysin väärässä. Mitattavilla tuloksilla elävässä maailmassa melko vähän tapahtui. Pari-kolme vuotta lapsia tuli tipoittain. Sitten viime vuonna maahanmuuttajalapsia saapui lähikoulusta, ja nimesin porukan iltapäiväkerhoksi. He kaipasivat enemmän ohjausta, ja se tavallaan vei minut ottamaan askeleen olemaan muutenkin vielä lähemmässä kontaktissa lasten kanssa, ja ymmärtämään sen merkitystä heille. Etenkin vieraassa maassa oleville.

Tänä syksynä kirjastoon saapui uudet vuosiluokat "iltapäiväkerholaisia". Ja kun lapsia saapui yhä enemmän aikaan - valmistavien luokkien ja englantipainotteisten luokkien lasten ollessa pääosassa minä ymmärsin. Minä olen saanut tämän aikaan. Minä olen pohtinut ja ajanut tätä asiaa 10 vuotta, ja nyt sen työn hedelmät näkyvät. Olen saanut tehdä omannäköistä työtä omalla tavalla, kohdata lapset omana itsenäni enkä etäisenä virkakoneiston osana, ja se on saanut aikaan jotain hyvää. Kaikkea tätä mietin, ja sitten vielä tänä syksynä, kun nämä lapset alkoivat itse ottaa enemmän kontaktia minuun, niin kaikki kirkastui. Minä olin heille turvallinen aikuinen. Tuttu opettaja nyökytteli, että kyllähän sinä olet jo tunnettu tässä kaupunginosassa.

Kun ymmärsin, että olen pystynyt vaikuttamaan tällä tavalla, lisäämällä minun tavallani hyvää tässä palavassa maailmassa, saanut lapsia tulemaan kirjastoon, olen auttanut turvallisen tilan synnyssä – ja minusta on tullut lapsille turvallinen aikuinen – niin syvä merkityksellisyyden tunne täytti minut. Minä juuri minuna olen saanut aikaan jotain hyvää.

Se ymmärrys oli edennyt pala kerrallaan, ja kirkastui kohdalleen viimeisessä mentorointipalaverissa tästä keskustellessa. Se tarvitsee jatkossakin ylläpitoa, tekemällä asioita arvojeni ja merkityksellisyyteni mukaisesti. Mutta nyt, jossain määrin, olen sen löytänyt. Olen löytänyt ammatillista kultaa, olen löytänyt merkityksellisyyden.

Se on niin syvä kokemus, ja näennäisesti pieni asia, joka ei näy tilastoissa. Tiedän tilastojen tärkeyden, mutta minulle merkityksellisyys on muualla. Se on siinä, kun maahanmuuttajalapsi hakee kontaktia keksimällä pitkien tuntien aikana äitiä odottaessaan monenlaista asiaa. Se on siinä, kun ohjaan keskustassa eksyneen lapsen oikeaan bussiin, kun tämä huomaa minut tuttuna aikuisena. Tai kun samalla bussilla kanssani kulkeva teini tulee spontaanisti auttamaan minua selvittämään solmussa olevia jouluvaloja. Se on siinä, kun lapsi huonolla suomella tapaa nimeäni, että laastari näyttäisi irtoavan, että mitä pitäisi tehdä. Nämä asiat täyttävät minut merkityksellisyydellä – ja voin sanoa, että se on onnellisuutta. Se on parantavaa balsamia rikkiäiselle sielulle.

Nyt tiedän, että olen tekemässä juuri oikeaa työtä. Olen vetänyt jalkani oven raosta sisään, enkä tunne tarvetta etsiä mitään muuta. Näin osaan sanoa tässä vaiheessa elämäni, tämänhetkistä ymmärrykselläni ja kokemuksella. Vain sen voin sanoa varmasti, että tätä ohjetta seuraamalla jatkan.